

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА ЗА XII КЛАС ЗА ОБУЧЕНИЕТО, ОРГАНИЗИРАНО В ЧУЖБИНА КОМПОНЕНТ БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И КОМПОНЕНТ ЛИТЕРАТУРА

I. КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА, КОМПОНЕНТ БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

Учебният предмет български език и литература в началния етап на основната образователна степен има комплексен характер и поставя основата на системното изучаване на българския език и на литературата в следващия образователен етап. В центъра на двете предметни области са комуникативно речевите умения, чрез които се гарантира практическата насоченост на обучението.

В първи клас обучението по български език и литература в чужбина е насочено към усъвършенстване уменията на учениците да използват българския език в устна форма на общуване, като непрекъснато обогатяват активния си речник, упражняват правилния изговор и правилното конструиране на езикови единици. В този клас основна задача е овладяването на уменията за четене и писане на български език.

Наред с това първокласниците изучават определени правоговорни, графични, правописни и граматични норми на българския език, които им позволяват да постигат яснота и правилност на изказа. Чрез общуването с кратки литературни текстове от българската литература за деца се осигурява усъвършенстване на четенето с разбиране и постигане на нравствено и емоционално въздействие.

Учебната програма включва два модула: 1. Български език като втори; 2. Български език и литература. В първия модул учениците овладяват прагматичния аспект на езиковите категории, като основната цел е създаване на трайни навици и умения в четирите речеви дейности: слушане, говорене, четене и писане за ниво А1.1 по Общоевропейската езикова рамка. Лингвистичният терминологичен апарат се овладява във втория модул.

В периода на началното оgramотяване се постигат очаквани резултати, представени в различни теми и свързани с изучаването на звуковете и на буквите от българската азбука. Редът на буквите следва да отчита необходимостта от оптимално съчетаване на честотния, лингвистичния и семантичния принцип за изучаването им. Реализацията му следва да отчита индиферентните явления, характерни за езиковата практика на съответната държава, които оказват влияние върху усвояването на българския език.

Изписването на буквите е според нормите, кодифицирани в Официалния правописен речник на българския книжовен език, изд. 2012 г.

Учебната програма по български език и литература за първи клас представя учебното съдържание тематично чрез очакваните резултати от обучението по всяка тема и свързаните с нея понятия.

Табличното представяне на информацията дава възможност за гъвкави функционални решения за преподаване, учене и оценяване, съобразени с образователните потребности на различните групи ученици. Учебната програма предоставя свобода при подбора на методи и средства за постигане на очакваните резултати, при подбора на произведенията в контекста на посочените тематични кръгове

(семейството, училищния живот, родината, игрите, празниците), при озаглавяването на урочните статии.

Обучението по български език и литература в първи клас на децата на българските граждани в чужбина е насочено към постигане на следните цели:

Цели на началното оgramотяване:

Българско училище

Bulgarian Saturday school "Zvanche" www.bgschoolzvanche.com zvanche2008@gmail.com

Основна цел на началното ограмотяване е учениците в първи клас да овладяват съвкупност от умения, включващи четене и писане, възприемани в техния социален контекст чрез:

- овладяване на умения за правилно декодиране на писмената форма на българския език – владене на механизма на четене и четене с разбиране; овладяване на умения за правилно и вярно кодиране чрез системата от букви в българската азбука на звучащата реч и за предаване на смисъл чрез записаното;
- обогатяване на речника с нови лексикални единици;
- овладяване на умения за точно и ясно изказване на мислите;
- усъвършенстване на комуникативните умения за активно и адекватно участие в речево общуване.

Цели на езиковото обучение в първи клас

Основна цел на езиковото обучение в първи клас е овладяването на езикова компетентност, реализирана в практическата езикова дейност и речевата комуникация на първокласниците.

Тази цел включва:

- овладяване на обобщена представа за звука и буквата като елементи на фонетичната и графичната система на българския език;
- овладяване на обобщена представа за дума, изречение, текст;
- овладяване на основни умения за правилна артикулация на фонемните варианти в различни позиции и спазване на правоговорни норми;
- овладяване на умения за писане на думи, изречения и текст;
- усъвършенстване на уменията за точно и правилно изказване на мисли в устна форма.

Цели на литературното обучение в първи клас

Основна цел на литературното обучение в първи клас е овладяването на начална литературна компетентност – условие за образно-емоционално възприемане на литературен текст и разбиране на неговото конкретно образно съдържание чрез:

- първоначално формиране на уменията за прочитане на художествен текст с разбиране на конкретното съдържание;
- овладяване на умения да се изгради образна представа въз основа на художествен текст;
- пораждаване на емоционална съпричастност при възприемане на литературната творба и удоволствие от нейното четене; постигане на разбиране на основни идеи, разкрити в творбата, главно чрез възприемане на нейния сюжет и герои.

Цели на обучението за формиране на комуникативно речеви умения

Основна цел на обучението за формиране на комуникативно речеви умения в първи клас е овладяването на практическа основа на умения за създаване на различни текстове за устно общуване в различни комуникативни ситуации чрез:

- усъвършенстване на уменията за активно и целенасочено общуване в диалогична форма въз основа на разбирането на съотношенията въпроси – отговори;

Българско училище

Bulgarian Saturday school "Zvanche" www.bgschoolzvanche.com zvanche2008@gmail.com

- усъвършенстване на уменията за устно разказване на преживени и наблюдавани случки, на изобразени случки в картини или серии от картини;
- симулиране на желанието за свободно споделяне на впечатления и мнения по различни въпроси, свързани с обучението, с прочетено, с наблюдавано в живота или по телевизията, с личния житейски опит;
- овладяване на умения за създаване на кратки писмени текстове (преразкази и съчинения) и тяхното правилно записване.

Очакваните резултати от обучението по български език и литература се постигат в следните етапи: пред буквен, буквен, след буквен. Продължителността на всеки от етапите се определя в зависимост от готовността на децата за училищно обучение, но спазването на последователността им е задължително.

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА в I клас е от 108 до 120 часа.

Разпределението на часовете между компонентите Български език и Литература, както и разпределението на часовете за обучение по Български език като втори е по преценка на преподавателите

II. КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ПО МОДУЛИ

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА

№	Области на компетентност	Знания, умения и отношения	Нови понятия
	Начално ограмотяване	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава звук и буква в състава на думата. • Разпознава печатните и ръкописните букви от българската азбука. • Изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях. • Пренася правилно части от думи. • Владее техники за четене и писане на думи, изречения и кратки текстове. • Разбира смисъла на прочетеното. 	
	Езикови компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава гласни и съгласни звукове. • Разграничава сричките в думата. • Разграничава езиковите единици дума, изречение. • Определя границите на изречението в текста. • Съставя различни по цел на изказване изречения в зависимост от комуникативната ситуация. 	
	Комуникативни умения	<ul style="list-style-type: none"> • Слушане • Разбира поздрави и изрази на учтивост. • Разбира въпроси, които го засягат пряко. • Разбира лична информация. • Разбира кратки текстове. • Четене • Чете кратки текстове. • Прилага правоговорни правила. • Говорене • Дава лична информация. • Разбира и отговаря на въпроси за познати неща. • Използва речевия етикет в устно общуване. • Преразказва съдържанието на кратък откъс от повествователен текст. • Писане • Пише несложни думи. • Озаглавява текст. • Пише под диктовка текст. • Създава кратък писмен текст. 	
	Литературни умения	<ul style="list-style-type: none"> • Чете произведения от различни литературни и фолклорни видове, представени в учебното съдържание - • приказка, разказ, стихотворение, гатанка. • Изгражда и развива отношение към изучаваните български стихотворения, приказки, разкази, гатанки. • Преразказва устно епизод от литературно и/или фолклорно произведение и кратък художествен и/или • Нехудожествен текст. • Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучавано литературно и фолклорно произведение. • Разбира значението на непознати думи в контекста на изучаваното литературно или фолклорно произведение. • Ориентира се в оформлението на книгата (корици, страници, илюстрации). 	

Социокултурни компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Ориентира се в съдържанието на изучаваното литературно или фолклорно произведение. Споделя прочетеното от детски списания, детски енциклопедии, достъпна информация от интернет. Съставя в устен вид благопожелания, свързани с празничния календар на българския народ. 	
Глобални теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия

1. Езиково обучение

Български език като втори - ниво A1.1

Лични местоимения – именни форми	<p>Знае формите за лице и число на местоименията аз, ти, той, тя, то, ние, вие, те.</p> <p>Използва правилно личните местоимения аз, ти, той, тя, то, ние, вие, те.</p> <p>Осмисля приликите/разликите между формите и употребата на личните местоимения в български език и в езика на съответната страна.</p>	
Глаголът съм – сегашно време	<p>Знае спрежението на глагола съм.</p> <p>Образува отрицателните и въпросителните форми на глагола съм.</p> <p>Използва глагола съм в изречения.</p> <p>Осмисля приликите и разликите между формите и употребата на глагола съм в български език и в езика на съответната страна.</p>	
Съществително име – род и число	<p>Познава формалните признаци за определяне рода на съществителното име.</p> <p>Знае някои изключения за определяне на рода според формалните признаци (една пролет, една вечер, един баща, един дядо).</p> <p>Образува множествено число според рода и формата на съществителното име.</p> <p>Осмисля приликите и разликите между формите и употребата на съществителното име в български език и в езика на съответната страна.</p>	
Глаголите имам и нямам – сегашно време	<p>Спряга глаголите имам и нямам.</p> <p>Използва глаголите имам и нямам в изречения.</p> <p>Осмисля приликите и разликите между формите и употребата на глаголите имам и нямам в български език и в езика на съответната страна</p>	
Въпросителни изречения с частиците ли, нали	<p>Съставя въпросителни изречения с частиците ли, нали.</p> <p>Използва в кратък диалог изречения с двете частици.</p> <p>Осмисля приликите и разликите между формите и употребата на въпросителните изречения в български език и подобни форми в езика на съответната страна.</p>	
Въпросителни изречения с въпросителни думи	<p>Съставя въпросителни изречения с въпросителни думи (кой, какъв, къде, кога, как, защо).</p> <p>Познава формите за род и число на въпросителните местоимения (кой, коя, кое, кои).</p> <p>Осмисля приликите и разликите между формите и употребата на въпросителните изречения с местоимения и наречия в български език и подобни форми в езика на съответната страна.</p>	
Бройни числителни имена (до 100)	<p>Познава и използва бройните числителни имена.</p> <p>Осмисля приликите и разликите между формите и употребата на бройните числителни в български език и в езика на съответната страна.</p>	
Съществителни имена за националност и	<p>Знае нарицателните съществителни имена за основни националности. Образува формите за род и число на съществителните за националности.</p> <p>Осмисля приликите и разликите между формите и употребата на съществителните за националност в български език и подобни форми в езика на съответната страна.</p>	

БЕ като втори – ниво С1		
<p>БЕЛ Звуковете и буквите в българския език</p>	<p>Открива звуковете в състава на думата.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☑ Ориентира се в последователността на звуковете в думата. ☑ Разграничава звук от буква. ☑ Разграничава сричките в думата. ☑ Разграничава гласни от съгласни звукове. ☑ Разграничава съгласния звук й от гласния звук и. ☑ Изговаря правилно звуковете в думите. ☑ Познава печатните и ръкописните букви от българската азбука. ☑ Разпознава малка и главна буква (печатни и ръкописни). ☑ Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях. ☑ Пише правилно в думи й, йо, ъо, щ, я, ю, дж, дз. ☑ Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав. ☑ Познава реда на буквите в българската азбука. ☑ Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви. 	<p>звук гласен и съгласен звук буква главна и малка буква печатна и ръкописна буква сричка азбука</p>
<p>Дума и изречение</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☑ Различава дума от изречение. ☑ Разбира лексикалното значение на думата. ☑ Използва главна буква при писане на собствените имена. ☑ Проверява правописа на думи чрез други думи. ☑ Разбира смисловата цялост на изречението. ☑ Свързва правилно думите в изречението. ☑ Определя границите на изречението в текста. ☑ Оформя графически правилно началото и края на изречението. ☑ Разпознава препинателните знаци за край на изречение – точка, въпросителен и удивителен. 	<p>дума изречение</p>
<p>Текст и общуване</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☑ Разграничава в потока на речта основните езикови и речеви единици (дума, изречение, текст). ☑ Усвоява механизъм на четене с разбиране. ☑ Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица. ☑ Различава писмен от устен текст. ☑ Ориентира се за участниците в речевата ситуация. ☑ Прилага правилата за речева учтивост (поздрав, благодарност, молба). ☑ Прави устен преразказ на кратък откъс от повествователен текст. ☑ Включва се уместно в диалог по конкретна тема. ☑ Пренася правилно части от думи. ☑ Съчинява кратък писмен текст (от три-четири изречения) по серия картини. ☑ Озаглавява текст. ☑ Назовава различни видове общуване – езиково и неезиково, устно и писмено, електронно и неелектронно. ☑ Разпознава средства за неезикова комуникация – жест, мимика, поза на тялото 	<p>общуване текст</p>
<p>Литературни и фолклорни текстове</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☑ Разпознава приказка, разказ, стихотворение, гатанка. ☑ Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове. ☑ Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучавано произведение. ☑ Преразказва устно достъпни за възрастта малки по обем разкази, кратки народни, преразказани (авторизирани) и авторски приказки. ☑ Рецитира наизуст кратки стихотворения (напр. „Аз съм българче“ от Ив. Вазов). ☑ Разграничава стихотворна от нестихотворна реч. ☑ Отгатва фолклорни и литературни гатанки, достъпни за възрастта. ☑ Чете произведения от литературата за деца, посветени на: семейството, училищния живот, България, игрите, празниците. ☑ Ориентира се в случката в изучаваното литературно или фолклорно произведение. 	<p>приказка разказ стихотворение гатанка</p>

Българско училище

Bulgarian Saturday school "Zvanche" www.bgschoolzvanche.com zvanche2008@gmail.com

<p>Читателски интереси</p>	<p>☐ <i>Споделя впечатления от изучавани или неизучавани цялостни произведения.</i></p> <p>☐ <i>Дава примери за благопожелания, свързани с празници и обичаи.</i></p> <p>☐ <i>Чете кратки текстове от детски списания и енциклопедии, достъпна информация от интернет.</i></p> <p>☐ <i>Ориентира се в оформлението на книгата (корици, страници, илюстрации).</i></p>	<p>книга страница корица</p>
---------------------------------------	---	---